नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता शुद्धीकरण कार्यविधि-२०७९

प्रस्तावनाः

नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता शुद्धीकरण वाञ्छनीय भएकाले २०७९, पुस ८ र ९गते सुर्खेतमा सम्पन्न केन्द्रीय साधारणसभाबाट संगठन विभागप्रमुख अर्थात महासचिवको संयोजकत्वमा चार सदस्यीय शुद्धीकरण समिति गठन गरिएअनुसार सो समितिले नवीकरण तथा नयाँ सदस्यता अनुमोदनमा शुद्धीकरण प्रक्रिया पूरा गर्न**'नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता शुद्धीकरण कार्यविधि-२०७९'** जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक १. नाम र प्रारम्भ :

१) यो कार्यविधिलाई 'नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता शुद्धीकरण कार्यविधि-२०७९' बुझिने छ । संक्षेपमा शुद्धीकरण कार्यविधि भनिनेछ ।

२) यो कार्यविधिलाई शुद्धीकरण समितिको लोकतान्त्रिक पद्धतिबाट निर्माण र पारित गरी महासंघको सदस्यता नवीकरण तथा नयाँ सदस्यता सुनिश्चत गर्न जारी भएको दिनदेखि लागू हुनेछ ।

३) शुद्धीकरण समिति भन्नाले २०७९ साल पुस ८ र ९ गते सुर्खेत केन्द्रीय साधारणसभाले दिएको अधिकारसहितको म्यान्डेटबाट गठित शुद्धीकरण समिति बुझिने छ ।

४)शुद्धीकरण कार्यविधि महासंघका सदस्य, केन्द्रीय समिति, प्रादेशिक समिति, शाखा समिति र सदस्यता प्रदान तथा खारेजका लागि सिफारिस गर्ने र अन्तिम निर्णय लिने निकायहरूका लागि लागू हुनेछ ।

५)यो शुद्धीकरण कार्यविधिले महासंघको विधानधारा १३ र ३८ तथा ४३समेत बमोजिम केन्द्रीय साधारणसभा र केन्द्रीय समितिको अधिकार बमोजिम भएको मानिने छ ।

२. परिभाषा तथ्य अन्य प्रस्टिकरण : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा

१)यस कार्यविधिमा प्रयोग हुने पत्रकारको परिभाषा, महासंघको सदस्यताको योग्यता, समाप्तिलगायतका विषयहरूको परिभाषा तथा प्रस्टिकरणका लागि महासंघको विधान २०६०को पाँचौ संशोधन २०७५ परिभाषा तथा प्रावधानहरू अनुसार हुनेछ ।

२) शुद्धीकरण भन्नाले नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता शुद्धीकरण कार्यविधि २०७९ बमोजिमको शुद्धीकरण बुझिनेछ ।

परिच्छेद २

३) कार्यविधिको उद्देश्य :

१) महासंघमा आबद्ध पत्रकारहरूको छवि धुमिल पार्ने गरी पत्रकारिता पेशाको आवरणमा अवाञ्छित प्रवेश तथा तिनको प्रभावमा परी हुने गरेको गैरव्यवसायिक क्रियाकलाप र महासंघको सदस्य भएपछि अवसरका आधारमा अन्य पेशा अपनाउँदा पनि महासंघको सदस्यता त्याग गर्न नसकेका सदस्यहरूको कारण पत्रकारिता क्षेत्रमाथि लाग्न सुरु भएको लाञ्छनासमेतलाई ध्यान दिएर पत्रकार र पत्रकारिताको छवि, आचरण तथा मर्यादामा दाग लगाउन गरिएको प्रवृत्तिको दुरुत्साहन हुने गरी क्रियाशील तथा आचारसंहिताको अनुशरण गर्न लगाई मर्यादित,उत्तरदायी र जिम्मेवार पत्रकारितालाई प्रोत्साहनका लागि सदस्यता नवीकरण तथा नयाँ सदस्यतामा शुद्धीकरण प्रक्रियालाई थप सुनिश्चित गरिनु हुनेछ ।

४. सदस्यता प्राप्ति,समाप्ति तथा खारेजी

१) सदस्यता प्राप्ति महासंघको विधान बमोजिम हुनेछ ।

२) सदस्यता नवीकरण महासंघको विधान बमोजिम हुनेछ ।

३) सदस्यता खारेजी महासंघको विधान बमोजिम हुनेछ ।

५.सदस्यता शुद्धीकरण

१)यसअघि सदस्यता प्राप्त सदस्यहरूको संख्या मध्ये स्वघोषितरूपमा सदस्यता परित्याग गर्ने, महासंघको कारबाही समेतको प्रक्रियाबाट हटी हटाइ यो शुद्धीकरण समिति बन्न अघि बाँकी रही कायम रहेका सदस्यहरूको संख्यालाई शुद्धीकरण समितिको कार्यक्षेत्र भित्रका सदस्यहरू भएको मानिने छ ।

२) बहालबाला केन्द्रीय समितिसमेतको पदावधि रहेसम्म महासंघको नयाँ नेतृत्व चयन गर्न मतदान प्राप्त गर्ने गरी नयाँ योग्य सदस्यहरूको सदस्यता दिने मान्य अवधि भर शाखा समितिहरूमा दर्ता भइ कायम हुने नयाँ सदस्यहरूको संख्यालाई शुद्धीकरण समितिको कार्य क्षेत्र भित्रका सदस्यहरू भएको मानिने छ ।

३) नेपाल पत्रकार महासंघको विधानको धारा पाँचको उपधारा (१) र (२) बमोजिम यकिन गरिएको सदस्यहरूमा घुसपैठ भइ रहेका सदस्य, अन्य पेशा व्यवसायलाई मूल पेशा व्यवसाय अप्नाएर बसेका, राजनीतिक दलका सदस्य भइ राजनीतिक क्षेत्रमा क्रियाशील रहेका, शिक्षण, प्राध्यापन तथा सरकारी एवं निजीक्षेत्रका ठूला प्रतिष्ठानका प्रभावशाली कर्मचारीको रूपमा बहाल रहेकाको पहिचान गरी अयोग्यताका प्रमाण सबुतका आधारमा तिनलाई स्वेच्छिकरूपमा सदस्यता नवीकरण नगर्न वा नयाँ सस्दयता नलिन आग्रह गर्ने ।

४) नवीकरण तथा नयाँ सदस्यताकोआवेदन लिने र विधान बमोजिमको योग्य क्रियाशील मुख्य पेशा अपनाएकाहरूको सिफारिश गर्ने शाखा समितिले शुद्धीकरणको घेरा पर्न गएका सदस्यहरूलाई सदस्यता त्याग गर्न आग्रह गर्ने ।

५) शाखा समितिको आग्रह बमोजिम सदस्यता त्याग गर्ने सदस्यहरूलाई सम्मान कार्यक्रमको आयोजना गरी बिदाई गर्ने र त्यसको लगत प्रदेश तथा केन्द्रमा जानकारी लिईदिई लगत अद्यावधिक गरिने गराइने छ ।

६) सुरुको निकायको आग्रहलाई बेवास्ता गरी विवादित सदस्यता नवीकरण तथा नयाँ सदस्यता प्राप्तिका लागि केन्द्रीय कार्यालयमा प्रयास गर्न खोज्दा लाग्ने सामान्य दस्तुरको दोब्बर दस्तुर तिरी आवेदन गर्नुपर्छ ।आवेदकको दाबी योग्य नठहरिए दोब्बर दस्तुर फिर्ता गरिने छैन् । योग्य ठहरिएमा आवश्यक दस्तुर विधानसम्मत लिएर बाँकी दस्तुर फिर्ता गरिने वा अग्रिम सदस्यता दस्तुरबापत मिनाहा माफी फरफारक गरी हिसाब मिलान गरिने छ ।

७) सदस्यता नवीकरण गराउने सदस्यले सदस्यता नवीकरण गराउँदाका बखत पत्रकारिता मूल पेशा व्यवसाय नभए त्यस्ता सदस्यले नवीकरण गराउन मिल्ने छैन् । पत्रकारिता मूल पेशा नभएपनि ढाँटी नवीकरण गरिएको पाइए वा सो अनुसारको ऊजुरी साबित भए सोही बखत सदस्यता खारेज हुने र भएको मानिनेछ ।

८) सदस्यता नवीकरणका लागि शुद्धीकरणका लागि कायम भएको सदस्यहरूको सूची सार्वजनिक गरिने अवधि अघि उजुरी परी विवादमा रहेका सदस्यहरू बाहेक मध्येबाट आफु क्रियाशील योग्य पत्रकार रहेको भनी दुई जनाको सिफारिस गरी पठाउनु पर्नेछ।

९) शाखा समितिले ऊजुरी नपरेका सदस्यता नवीकरण तथा नयाँ सदस्यताका आवेदनहरू अन्तिम निर्णयका लागि केन्द्रीय समितिमा पठाउने छ ।

१०) सदस्यता नवीकरण र नयाँ सदस्यताको सिफारिशका लागि शाखाले विधान तथा शुद्धीकरण कार्यविधि अनुसार योग्य ठहरिने सदस्य तथा सम्भावित सदस्यहरूको सूची सार्वजनिक गरी ऊजुरीको लागि सूचना टाँस गरेको ७२ घन्टाको समय दिई ऊजुरी लिई ऊजुरी उपर छलफल गरी केन्द्रमा विवादित र निर्विवादित नवीकरण सदस्य तथा सम्भावित सदस्यको सूची प्रदेश तथा केन्द्रमा अन्तिम निर्णयका लागि पठाइने छ ।

११) सदस्यता नवीकरण र नयाँ सदस्यताको लगत अनुसूचीको तालिका अनुसार तयार गरिने छ ।

१२) यस कार्यविधि अनुसार शुद्धीकरणका लागि सबुत प्रमाण जुटाउने शाखा समिति, प्रदेश समिति र केन्द्रीय समितिसमेतबाट हुने कार्यहरूलाई शुद्धीकरण समितिको कार्य मानिनेछ ।

परिच्छेद - ३ कार्यान्वयन तथा संशोधन

१) शुद्धीकरण समितिका सदस्यहरूले यो कार्यविधिमा हस्ताक्षर गरेपछि लागू हुनेछ ।

२) यो शुद्धीकरणको कार्यविधि कार्यान्वयनको प्रक्रियामा केही नीतिगत समस्या देखिएमा शुद्धीकरण समितिले विधान बमोजिम अन्तिम बाधा फुकाउने छ ।

३) नेपाल पत्रकार महासंघको 'नयाँ सदस्यता र सदस्य नवीकरण सम्बन्धमा शुद्धीकरण मापदण्ड-२०७९' अभिन्न अंग बन्ने छ ।

<u>अनुसूची २</u>

नेपाल पत्रकार महासंघको नयाँ सदस्यता र सदस्य नवीकरण सम्बन्धमा शुद्धीकरण मापदण्ड-२०७९

१. वैशाख २५ गतेसम्म केन्द्रीय समितिले सबै सदस्यको विवरण आफ्नो वेबसाइट, फेसबुक पेज, ट्विटरलगायतबाट सार्वजनिक गर्ने, प्रदेश समितिले मातहतका सदस्यको नाम आफ्नो वेभसाइट तथा सामाजिक सञ्जालमार्फत् सार्वजनिक गर्ने, शाखा समिति तथा एसोसिएट संस्थाले वेभसाइट वा आफ्नो सामाजिक सञ्जालमार्फत् सदस्यता विवरण सार्वजनिक गर्ने । शुद्धीकरणका लागि प्रदेश समितिले महासचिव अनिवार्य रहेको समिति तत्काल गठन गरेर सम्पर्क नम्बरसहितको विवरण केन्द्रीय समितिलाई उपलब्ध गराउने । शाखा समितिले पनि आवश्यक समिति निर्माण गर्न सक्नेछन् ।

२. सार्वजनिक भएका साधारण सदस्यले कुन सञ्चारमाध्यममा र कहिलेदेखि (विगतमा काम गरेको र अहिले काम गरिरहेको संस्थाको नामसमेत) काम गरिरहेको भन्ने विवरण शाखा समितिले जेठ २५ गतेसम्म प्रदेश समितिमा पठाउने र प्रदेश समितिले उपलब्ध विवरण अध्यावधिक गरेर जेठ ३० गतेसम्म केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउने । नवीकरणका हकमा महासंघको विधानको दफा ५ को उप-दफा (६) अनुसार व्यक्तिगत विवरण एक पटकका लागि (काम गरिरहेको विवरण खुल्ने कागजातहरु जस्तै, नियुक्तिपत्र वा परिचयपत्र वा संस्थागत कर्मचारी विवरणसहितका कागजात) शाखामा अनिवार्य उपलब्ध गराउने । त्यसरी प्राप्त फोटोसहितको पूर्ण डिजिटल विवरण (आवश्यक कागजातसहित) शाखाले एक-एक प्रति प्रदेश र केन्द्रीय कार्यालयलाई उपलब्ध गराउने ।

३. उपलब्ध नाम तथा काममा चित्त नबुझेमा उजुरी गर्नका लागि असार १० गतेसम्मको समय निर्धारण गरिएको छ । प्राप्त उजुरी उपर प्रदेश समितिले बनाएको समितिलेआवश्यक छानवीन गरेर केन्द्रीय कार्यालयलाई असार २५ गतेसम्म जानकारी गराउने । केन्द्रमा प्राप्त सबै नाममध्ये विवादित नामका सन्दर्भमा शुद्धीकरण समितिको कार्यविधिअनुसार तत्काल टुंगो लगाउने ।

४.नयाँ सदस्यको हकमा हरेक शाखा समितिले जेठ १० गतेसम्म आवेदन लिने, आवेदनका क्रममा कहिलेदेखि कुन मिडियामा काम गरेको भन्ने प्रष्ट खुल्ने कागजात संकलन गर्ने र विधानको व्यवस्थाको पूर्ण कार्यान्वयन गरेर व्यक्तिगत फाइल नै खडा गर्ने । नयाँ सदस्यताको आवेदन उपर शाखा समितिले निर्णय लिएर प्रदेश समितिमा सिफारिस गर्ने तथा प्रदेश समितिले उक्त नामका सन्दर्भमा विवरणसहित सार्वजनिक गर्ने र जेठ २५ गतेसम्म उजुरी आव्हान गर्ने । प्रदेश समितिले असार १ गतेसम्म नयाँ सदस्यता स्वीकृति गरी अभिलेखका लागि केन्द्रीय कार्यालयलाई सिफारिस गर्ने ।

५. सदस्य नवीकरण र नयाँ सदस्यता सिफारिसका सन्दर्भमा शाखा समितिले सर्वसम्मत सिफारिस गरेका हकमा प्रदेश समितिले यहीँ मापदण्डका आधारमा निर्णय गरेर केन्द्रीय कार्यलयमा अभिलेखिकरणका लागि पठाउने । शाखाको कार्यसमितिमा विवाद भएको वा सर्वसम्मत नभएकाको वा उजुरी परेकाको हकमा प्रदेश समितिले उत्पन्न विवाद यही मापदण्डका आधारमा टुंगो लगाउने । तर, त्यसरी प्रदेश समितिमा पनि सर्वसम्मतरुपमा निर्णय हुन नसकेकाको हकमा भने शुद्धीकरण समितिले आफ्नो कार्यविधिअनुसार अन्तिम टुंगो लगाउने ।

६. प्रतिष्ठान प्रदेश अन्तरगतका शाखामा विधानअनुसारको संख्या नपुगेमा शाखा मर्जर गर्ने वा सदस्यलाई आफू खुसी जान चाहेको शाखामा स्थानान्त्रणका लागि समय दिने वा खारेजीका लागि प्रदेश समितिले केन्द्रमा सिफारिस गर्ने र शुद्धीकरण समितिले सो सिफारिस र विधानको व्यवस्थाअनुसार शाखा कायम राख्न संख्या नपुगेकाको हकमा आवश्यक निर्णय लिने ।

७. विधानको दफा ५(६) मा सदस्यता नवीकरणका लागि पत्रकारितामा निरन्तर संलग्न रहेको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने प्रावधान रहेकाले सदस्य नवीकरण गर्दा पत्रकारिता क्षेत्रमा ३ वर्ष वा त्योभन्दा धैरै समयदेखि क्रियाशील नभएका व्यक्तिहरूलाई स-सम्मान बिदाई गर्ने र आवश्यक परेको अवस्थामा मानार्थ सदस्यतामा रूपान्तरण गर्न शाखा समितिले आवश्यक निर्णय लिने । उक्त निर्णयलाई प्रदेश समितिले अनुमोदन गरेर केन्द्रीय समितिमा पठाउने ।

८. विधानको दफा ३२ (२) मा महासंघका केन्द्रीय समिति, प्रदेश समिति वा शाखा समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यले सो पदमा बहाल रहेसम्म कुनै राजनीतिक दल वा भ्रातृ संगठनको कुनै पनि तहको विभाग

वा समितिमा रही काम गर्न नपाउने व्यवस्था गरिएकाले महासंघका केन्द्रीय समिति, प्रदेश समिति र शाखा समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु राजनीतिक दल वा भ्रातृ संगठनको कुनै पनि तहको विभाग वा समितिमा रही काम गरेको पाइएमा सदस्यता नवीकरण नगर्ने । राजनीतिक दलका केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला र गाउँपालिका स्तरसम्मका सबै समितिका पदाधिकारीलाई सदस्यता पनि नदिने र नवीकरण पनि नगर्ने । प्रेस हेर्ने विभाग वा प्रेस सम्बद्ध संघसंस्थाका हकमा भने यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।

९. मिडिया हाउसको व्यवस्थापक, बजार प्रतिनिधि, प्रशासनमा काम गर्नेहरुको हकमा सदस्यता नवीकरण नगर्ने र नयाँ सदस्यता पनि नदिने नीति पूर्णरुपमा लागू गर्ने ।

१०.जनप्रतिनिधि, निजामती स्थायी कर्मचारी (सेना, निजामति, प्रहरी, गुप्तचर, सुरक्षाकर्मीसमेत), अस्थायी, करार, सेवा आयोगहरु मार्फतका सरकारी कर्मचारी, मिडिया संस्थानबाहेकका संस्थानमा कार्यरत कर्मचारी, सरकारी कार्यालयमा करार कर्मचारीको हकमा नयाँ सदस्यता पनि नदिने र सदस्य कायम रहेको अवस्थामा नवीकरण नगर्ने । सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्र, बित्तिय (सहकारी, बैंक, फाइनान्स) मा पूर्णकालीन जुनसुकै पेशामा आवद्ध भएको वा मुख्य पेशा, व्यवसाय अन्य बनाएर कहिले काहीँमात्रै पत्रकारिता गर्नेको हकमा पनि नयाँ सदस्यता प्रदान नगर्ने तथा नवीकरण नगर्ने ।

११.एसोसिएट संस्थाको हकमा जेठ मसान्तसम्म संस्था दर्ता, नवीकरणलगायतका अध्यावधिक विवरण (गत असार मसान्तसम्मको) प्रदेश समिति र केन्द्रीय कार्यालयमा उपलब्ध गराउने । संस्था दर्ता तथा नवीकरणलगायतका कागजात अद्यावधिक नगर्ने संस्थालाई विधानको दफा ५ अनुसार आवद्धता सदस्यता प्रदान नगर्ने र साधारण सदस्यताका सम्बन्धमा शुद्धीकरण समितिले एसोसिएट प्रदेशको समन्वयमा आफ्नो मापदण्डमा रहेर आवश्यक निर्णय लिने । एसोसिएट संस्थाले महासंघको सदस्यता कायम गर्नका लागि महासंघको विधानअनुसारका योग्यता पुगेका व्यक्तिलाई मात्रै सदस्यता दिने व्यवस्था मिलाउने ।

१२. केन्द्रीय साधारणसभाको अधिकारसहित म्याण्डेट, लुम्बिनीमा सम्पन्न राष्ट्रिय मिडिया सम्मेलनअनुसार साउन १ गतेसम्म शुद्धीकरण समितिले दिएको प्रतिवेदन अनुसार केन्द्रीय समितिले सदस्यता सम्बन्धि विवरणलाई सूचीकरण गर्ने । विधानको दफा ५ को उप-दफा (८) अनुसार साउन १ गतेसम्म कायम सदस्यले मात्रै आउँदो महासंघको चुनावमा मतदानमा भाग लिन पाउने व्यवस्था मिलाउने ।

१३. विभिन्न पेशा व्यवसायमा आवद्ध भएर पनि पत्रकारिता क्षेत्रमा आंशिक क्रियाशील भएका व्यक्तिलाई स्वघोषणा गरेर सक्रिय सदस्यता त्यागनका लागि शाखा समितिले सुरुवातमै आव्हान गर्ने । त्यसरी सदस्यता त्याग गरेको लिखित जानकारी गराउने सदस्यलाई सम्मानसहित शाखाले विदाइ गर्ने र आवश्यकताका आधारमा मानार्थ सदस्यता प्रदान गर्ने ।

१४. पत्रकारिताबाहेकको अन्य कामका लागि विदेश गएका महासंघका सदस्यको हकमा ६ महिना भन्दा धेरै समय विदेशमा रहेको अवस्थामा सदस्यता निलम्वन गर्ने प्रावधानलाई लागू गरिनेछ । तर, वैदेशिक शाखा नियमावलीअनुसार महासंघका वैदेशिक शाखा र आवद्ध संस्थामा सदस्यता सार्नसक्ने प्रबन्ध मिलाउने । त्यसैगरी सदस्यता स्थानान्तरण गर्दा महासंघका अन्य सदस्य समान पत्रकारिताको क्रियाशीलताको प्रमाण पेश गर्नुपर्नेछ । नयाँ सदस्यताको हकमा विधानअनुसारको मापदण्ड लागू हुने ।

१५. महासंघको यो शुद्धीकरण अभियानलाई कार्यान्वयन गर्ने कम्तिमा १० वटा शाखा र उत्कृष्ट प्रदेश समितिलाई केन्द्रीय महाधिवेशनमा सम्मान गरिनेछ । तोकिएको समायावधिभित्र तोकिएका समितिहरुले काम सम्पन्न नगरेमा शुद्धीकरण समितिले आफ्नो कार्यविधिमा रहेर काम टुंगो लगाउने ।

शुद्धीकरण समितिः

१. रोसन पुरी, महासचिव

२. उजिर मगर, पूर्वमहासचिव

३. रामप्रसाद दाहाल, निवर्तमान सचिव

४. धर्मेन्द्र कर्ण, पूर्वसचिव

१३ वैशाख, २०८०